

Szerkesztőség:
Főtér, Hermann-udvar 1. emelet,
a főtérpénél.

Börmendetlen leveleket csak ismert
kéztől fogadunk el. Kéziratokat
vissza nem küldünk.

Kiadóhivatal:
Főtér, Hermann-udvar 1. emelet,
a külső folyosón.

Hirdetések díjszabály szerint.
Egyes szám 5 kr. ünne- és vasár-
nap utáni szám 3 kr.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Előfizetési árak:

Helyben hához hordva:

Egész évre . . . . . 12 frt
Fél évre . . . . . 6 frt
Negyed évre . . . . . 3 frt
Egy órára . . . . . 1 frt

Vilákra postán küldve:

Egész évre . . . . . 14 frt — kr.
Fél évre . . . . . 7 frt — kr.
Negyed évre . . . . . 3 frt 50 kr.
Egy órára . . . . . 1 frt 20 kr.

Ellenzéki tréfák.

Az ellenzék a képviselőház tegnapi ülésén erősen tréfálóg kedvében volt.

Az kétségbeesés, hogy a rendelkezési alapon az ellenzéknek joga van felvetni a bizalmatlansági kérdést, de ezt teheti a nélkül, annak alaptalan vádakat hozzon fel, mint tegnap is az ellenzék néhány szónoka. Az egyik azt mondta, hogy a rendelkezési alapon csak rendőrállamban lehet értelme, de az alkotmányosság fogalma azt egyenesen kizárja, mert alkotmányos országban oly kiadást, melyről senki sem tartozik számolni, a költségvetésbe bevenni nem lehet, nem szabad.

Pedig ilyen rendelkezési alap van minden államban, különböző címek alatt. Ilyenféle alapot egy kormány sem nélkülözhet, s azért annak kezelése nem is történik ellenőrzés nélkül. Legalább nálunk nem. A kiadásokról rendszeres számadást vezetnek, de a dolog természete szerint e számadás nem kerülhet a parlament elé.

A legmulatságosabb volt azonban Orbán Balásnak a vidéki kormánypárti sajtó ellen intézett támadása. Ugy látszik, hogy azt szeretnék, hogy a vidéken egyáltalán ne legyen kormánypárti sajtó, hanem a terrenum maradjon egészen az ellenzéki sajtónak. Így, az igaz, kényelmebb lenne az ellenzék névére. A közönség mindig csak egy oldalról megvilágítva olvasná az események folyamatát, s utóljára beleszókálnék, hogy csak azt tartsa szentírásnak, amit az ellenzéki lapok írnak.

A legegyszerűbb lenne megtiltani a kormánypártiaknak azt, hogy védelmezze magát. Ez felelné meg leginkább Orbán Balás gusztyusának. Az átkos közösügyes kormány mellett ne merjen senki is írni. Csak azt szabad elhinni, amit az ellenzék ír a kormányról és pártjáról.

De Orbán Balás még tovább ment, s megtámadta azokat a kormánypárti képviselőket, a kik képviselői javadalmazáson kívül is keresnek valamit, akár a sajtóban, akár egyéb állásban.

Kár, hogy mindjárt azt nem követeli, hogy képviselőit csak teljesen

vagyontalan emberek választassanak meg, s aki képviselő, az tartozik az 5 frt 25 kr napidíjából megélni. Mert egész okoskodása ide megy ki

Elég szegény, hogy akad képviselő a parlamentben, a ki nem állja a szorgalmas munka embereit megtámadni. Azok, a kik ellen ő támadást irányozta, mindenben megfélemlenek kötelességeiknek, s még a képviselőháznak is munkásabb tagjai, mint sok ellenzéki képviselő. Dolgoznak a bizottságokban, s hogy dolgoznak a házon kívül is, az érdemük. Ezért nem megrovást, hanem elismerést érdemelnek.

Nem mindenki talál gyönyörűséget az ellenzéki duzzogásban élte fogyatáig. Örülünk, hogy akadnak derék fiatal emberek, a kik a közjóra szolgáló munkásságra szentelik erejüket, mikor pedig sokkal kényelmesebb lenne ellenzékesekedni. Ha e mellett talán többet keresnek, mint más, — munkával keresik, s így jogot szereznek a keresethez.

Lehetetlen, hogy a józan közvélemény szánakozással ne fogadja az ilyen nyilatkozatokat, melyekben a roszakarat versenyez az együgyűséggel.

Nem tudnak azok az urak még ma sem hozzászokni, hogy alkotmányos magyar kormány alatt élünk, s munkára van szükségünk, nem pedig tétlenségre. Annyi az építési való minden téren, hogy inkább serkenteni kellene a vállalkozó erőket, mint sem elkedvetleníteni vagy kifejtett munkásságukat kissebbiteni.

A kormánypárti erjeje éppen abban rejlik, hogy munkabíró tehetéseket egyesít sorába. Az ellenzék maga panaszkol, hogy Tisza hatalmasabb, mint korábban Széchenyi, Kossuth vagy Deák volt. Hatalmas igenis, mert a nemzet látja, hogy kormányzásának eredménye van, s hogy pártját a lelkesedés és a haza javára irányított komoly munkásság tartja együtt.

Az ellenzék meg természetesen téit veszti, mert a régi jelszavakba a nemzet beleunt.

Ezért szeretné az ellenzék, hogy a kormánypárti sajtó hallgasson el. Ne legyen, a ki megmondja az igazat.

Ne legyen, a ki figyelmeztesse a közönséget az ésszerű, józan politikával kivívott nagy eredményekre. Ne legyen, a ki az örökös negatív helyett a nemzeti örök fokozására buzditson, s a közvéleményt az ellenzék-ről hirdetett téveszmékkel szemben helyes irányba terelje.

Ime ilyen és ehhez hasonló tréfákkal tölti az ellenzék a drága időt a képviselőházban.

Az erdélyi képviselők értekezlete. Az erdélyi képviselők tegnap értekezletet tartottak; b. Kemény Jánost kérték föl az elnökségre s Szathmáry Györgyöt a jegyzői tisztre. Az értekezlet elnökéül Horváth Gyula aita elő, kifejtve, hogy bizonyos, a haza közérdekeivel nem ellenkező ügyekben kivonat az erdélyi képviselők partikülönbség nélkül való öszműködése. Ily kérdéseket jelöltek meg az erdélyi földhitelviszonyok, a birtokrendelési ügyek s a romániai kereskedelmi szerződés. Mind a három tárgyban bizottságok küldetvén ki, az ülék, melyen az erdélyi képviselők legnagyobb része jelen volt véget ért.

T A N Ü G Y.

A népiskola, mint a közjólét előmozdítója.

Még a legkisebb ténykedés is, mely akár az egyes ember, akár pedig az egész nemzet anyagi és szellemi jólétét előmozdítja, a nemzetgazdaságot keretbe tartozik. Tudvalevő dolog, hogy a közvagyonosodásra sok egyben kívül társadalmunk szokásai, gondolkodásmodja, törvényei, azon hatások, melyeket az országunkat határoló államok nemzetgazdaságtunkra gyakorolnak, nagy befolyással vannak. Azonban anélkül, hogy valakinek legkisebb fogalma volna a nemzetgazdasátról, kell azon meggyőződésre jutnia, hogy a közvagyonosodás legáltalmasabb tényezője: a nép értelmi fejlettsége és munkaképessége.

Miután egy az egyes polgárnak, mint az egész társadalomnak érdekében áll, hogy jólétét, orvándját, kötelességeit mindazon tényezőket, melyek egy szellemi, mint az anyagi élet előmozdítására képesek, kellőképen ismerti. Ezen eszközök leghatásosabbai: az iskolai tanítás és munkagyakorlás; miért is a következő sorokban a népiskoláról, mint a nemzetgazdaságot egyik kiváló tényezőjéről akarok szólni.

Rég időben a népiskola nem játszott nagy szerepet, mert a nemzetnek sokkal kisebb gondja is nagyobb volt annál, hogy az iskola

felvirágoztatásával és életrealkalmaztatásával törődjék. Nem is kellett nagyon az, mert a szegény jobbágy nem érezte annak szükségét, s inkább csak tenyészi és lelki úrvösségével volt elfoglalva s ha meg is tanult olvasni, azt csak a mennyi boldogság-elérhetés eszközeül használta fel.

Szabadságharcunk lefolyása után szabaddá lett a nép s az által a népiskola islelőület nyert s a nép kezdte érezni annak állását. Mifőn a lebilincselte nemzet békóit lerázta, más nemzetek ésszerűiskoláideleg-féséin okolta, belátta, mily nagy s rü hordereje van a népiskolának valamely nemzetnek életképességét illetőleg, s azért főkélyesbítette népiskolai rendszert és udarányozta főkörövést, hogy a népiskola leginkább a szellemi tehetőségekkel foglalkozzék és azokat fejlessze; de hogy a test mellette el ne satnyuljon, a tornagyakorlatokat is életbe léptették. Legújabb időben a tanügy felett érőkő férfiak gyanítani kezdtek, hogy a népiskola nem jár egészen helyes uton, s mőlositani kezdte a népiskola életén, amennyiben a tantárgyak többségőből valamit engedtek és — és látva a nép elsatnyulását, a természetesen nagyobb hatandóságát, életmentés és egészségügytanulást rendelték el a népiskolában. Ez kézzel fogható bizonyítéka annak, hogy a magas kormány és általában a társadalom érzi, hogy a népiskola nemcsak nem vag össze az élet szükségleteivel, s hogy még mindig hiányzik, ami a nép életre előmozdító elmozdítani hivatala volna. — De ezen évőros rendeletekkel ugy vagynak, mint oly betegleg, kit inkább egy nagy karj kenővőrel, mint valami nagy hatású orvossággal lehetne meggyógyítani.

Miota a vasutak behaloztak a kontingenset, miota különféle háborúk az urópai konstellaációt megváltoztattak, megváltozott egyszerűen az uton mód, mely szerint egy-egy országunk vagyoni állapota előre haladt; de megváltozott egyszerűen mind az egyes polgárnak is a vagyonosodási módja. Magától értődik, hogy alkotmány-változás, új törvények, új eszközök, különféle új közterhek és kötelességek új viszonyokat szőnlnek, s új viszonyok mellett meg kell változnia a régi rendszerek, a régi keresetmődők, a régi szokásoknak, ügyességeknek, állami és községi rendszereknek s így magának a népiskolának s a tanítóképzésnek is. Le kell vetnünk régi, kopott patriarchális öltőnyűnköt és egészen új szabást felvonnunk.

A népiskola hivatalon van szükséghez képest a nép lért való küzdelméinek módját reformálni, jellehet, hogy azt az időről-időre tőmőrd közös szükségletek is megteszik, de rendszeren csak igen lassan. Azért a népiskolát ugy kellene tekinteni, mint egy messzelátó őrszemet; a néptantóit pedig nem volna szabad mint közösleges papaszómot, hanem mint egy előrelátó bölcsét nevelni, és képezni. Igaz, hogy a népiskola szintén változik a folyton idomuló viszonyokkal; azonban vannak időszakok, miota a népiskola a kor elsurranását nem veszi észé, s így akaratlantul is hátramarad.

megengedte a tánczot. E jelenet ábrázolta a második kép. Dr. Weisz Sandorné mama (drapp selyem, fekete eszűkővel), a szín közepén áll, átőlelve tartja két lányt, a szőke Jenny (hárvány rózsaszínű és fehér toleitet) és Háász Hermin (fehér kasmír ruha) urhölgyek s hállás tekintettel köszönik meg az engedélyt, míg a társaság legvalaközöb gallérija (Dániel Endre ur) a kezét eszűkőli. A színen a legelőnkébb jelenet folyik le: a férfiak a székeket és asztalokat hordják ki, az egyik hölgy ugy látszik nevelőnő, hangjegyeket keres elő, egy másik a szőnyegeket igazítja el, a harmadik sakkfigurákat rendez össze, másokat az udvarias hálláság mulattatja, a papa pedig kinok nem igen látszik inyere lenni a zenében, dühös tekintettel elhagyni késszűl a termet. A tablában résztvett hölgyek és pedig Avaryfy Ferencz ur (rózsaszín kasmír), Elek Juliska (bordéan), Inkei Vilma (kék atlasz, himzésű), May Eszti (fehér kasmír), a kis Mittelmann Sarolta (fehér), Stejnitzer Irma (rózsaszín kasmír), Szalay Erzsike (rózsaszín pirossal), és Vertán Ilonka (fehér), urhölgyek valóban olyanná tették a képet, hogy annak festője ha jelen van, valóban megsajmlta volna, hogy nem ezen hölgyek képezték a festéskor a modellt. S a résztvett urakat, kik csak önmagukat, a sikkes fiatal embereket representáltak, dr. Bonts Gyula, Baross Ferencz, Fleishacker Gyula, Ebner Károly, dr. Kádbóbo János, Monti Alajos, Oláh Elemér, Rausch Kálmán, Sármezey Endra, Szondy György és Vannay Gyula urakról sem szabad megfeledkeznünk. A papát Klammer Rezső ur az ő szokott bouhomíájával személyesítette. Az egész kép az igaz életet tőkőztette vissza, csupán csak egy dolgot nem tudott a közönség elhinni, hogy oly szép és fiatal kis mamának, már két oly nagy lányt van. Mert az a puleres haj és főkötő még nem teszi öreggő

A napról-napra szaporodó közterhek sok gondot okoznak ugy az államnak, mint az egyes adófizőknek. Ha az ország népességét és a kiegyenlítő közterheket, nemkülönben a folyton növekvő magánzükségleteket tekintetbe vesszük, legkevésbé sem fogunk eszűdálkozni azon, hogy az állami hállartásnak évről-évre küzdelme kell a ki nem elégitő jövedelemmel. Nem is lehet az másképen oly országban, hol az élelmiszerek termelése nem fedezi olyatónképen a kiadásokat, hogy az állam népességének zömő legalább általánoságban anyagilag gyarapodhassék. De nem lehet az nálunk még azért sem, mert a tőkepénz természetleg csak sporadice halmozódik össze, s az ország természetü viszonyait tekintve, csak nagyon csekély mérvben a földmővelés és avval járó ipar érdekében értékesíttetik. A számláiban megzavart földész, pedig társadalmi viszonyainknál fogva csak nehezen jutnak viszonyainak rendezéséhez, s nem egyszer hiába való minden törekvése. Mindezekért hazánk földmővelő népe nem térmet annyi és oly czikkokat az azokat nem értékesíti oly módon, mennyivel, milyennek és miként szomszédjaink versengőit ellenesúlyozhatna. Oka ennek sajtószerszégünkben és a népiskola hiányában fekszik.

Azért tehát, hogy ezen anomáliákat legalább részben megszüntethessük, okvetlenül szükségünk van a népiskola reformálására. S hogy ezen lépést megtehesünk, mindenkéltűt csak tartózkodással kellene fogadnunk a népevelés al-profetiának dicsővő harmájt.

A népiskolát akként kell reformálni, hogy a nép gyermekét megtanítsa önállóan gondolkodni és dolgozni.

Talán fűresen is hangzik azon állításom, hogy a népiskolai növekedést éppen ugy kell tanítani dolgozni, mint azt a tanítók gondolkodni. Hogy ezen senki meg ne akadjon, felvetett tételünk tárgyalásának menetében részletesen bemutatjuk annak lehetőségét.

A mai népiskolában meg igen sok olyat kell tanítani, a minnek a tanuló az életben semmi hasznát nem veszik. Bármilyen kitűnő iskolával bíró faluba lépünk be, még sem fogunk találni olyan paratruvlart, mely helyet engedne azon gondolatnak, hogy ez vagy annak gazda már okseruően művelti földjét, kő onnan van, mert nálunk keveset törődnek a gyakorlatl, s nagyon melegezűnk hómli ügyor szohalmaz eldarállásával, mi aztán egyik-másik iskolát — a mint t. i. az előjáróság fűllőjga — kütűnővé teszi. Nem is lehet ez idő szőint máskép, mert legelőnkébb esetben a népiskolai hatóságok kívánják azt ugy.

A tantervnek betanulása még nem teszi az iskolát kütűnővé. S azt gondolom, hogy csak olyan iskolát ér magasztalásés csak olyan tanítót az utőnemzedék áldása, mely és ki a szegény, töllőhöz ragadt nép kezébe a jólét és melegezűdés kulcsát nyújtja. De vajjon képes-e erre a népiskola? Erre háttározottan felelhetni, hogy: igen. Ha népiskoláink nagyobb gondot fordítanak a vidéki kereseti forrásaira és azok könnyebb megvalósítására és öntudatos kezelésére, akkor a közép azt ked-

AZ „ARADI KÖZLÖNY“ TÁRSZÁJA.

Január 21.

A vöröskereszt-egylet élőképei.

— Január 21. —

Vannak, kik azt állítják, hogy a vöröskereszt-egyletnek nincs jogosultságuk, hogy a sebeket az tartozik behuzgatni, a ki azokat üttette, hogy az egylet ellensége e humanisticusnak vélt tevékenysége által a vérengzés szolgálatában áll. Nem akarom, különösen e helyen, ezen nézet helyességét vagy helytelenségét vitatni, csupán azt hangsúlyozom, hogy sebeket gyógyítani, a szenvedő emberiségnek segélyre lenni mindig nemes eszelekedet, melyet az emberi szív legzsebb, legmagasztosabb érzelmei: a könyörűletesség és felebaráti szeretet fűksztanak. E nemes intentió, e lelkes törekvés ama felelősi tudat, hogy a ma ki-főjett buzgalom majdan könyököt fog felszarítani, ez lelkesítette a vöröskereszt-egylet aradi választmányát, miota megalakult minden lépésében, ez hozta létre azon szép sikereket, melyeket eddig elért, s az a buzgalom, melyet az egylet élén álló nemeslelkű urök az egylet érdekében szakadatlanul kifejtének: az töltözte az oldigi eredményeket, a mai sokáig felelhetlen estővel.

De nem képzelhető máskép. Még a legközömbösebb szemlézőnek, ki a leggyökűdvűben nézi a világ sorát, még annak is föl kellett, hogy tünjék ama lázas tevékenység, melyet az egylet vezérűgyéségei kifejtettek. Tessék csak tekintetbe vonni, mennyi munkát adott a sok tanácskozás, mikor a teendők terveit fűzték (és jlesen fűzték, nem hiába van ott annyi kütűnő menyőcső); aztán mennyi ügygyel-buájjal járt a közreműködők felkérése (mert hát bizony minden tablőanban csak egy vagy nagyon is kevés a fűzre- rep); mily nagy sor volt a próbák megfertása, melyen annyi meg annyi mama nem volt melegezűdve édes lánykájának elhelyezé-

sével s ki tudná elsorolni mindama nagy nehézségeket, melyeket a lelkes választmány- nak el kellett huztatni, míg a színházi pénztár előtti két napos valóságos ostromállapot után, mely majdnem szükségessé tette volna a vöröskereszt-egylet tényleges működését, annyira jutottunk, hogy bizonyos feszült érdeklődéssel foglaltunk el helyeinket hét óra tájban a színházban.

A ház zsűfolva volt, még pedig a leszakadásig; s a jó Halmay, ki annak idején anyagi türellemmel hallgatta meg, mint végig jobbról balról, előlről-hátulról fejűez a vadat, hogy színháza ugy össe fog dűlni, mint a kűrtávár a szőviharban, nyugodt önértettel, teljesen rehabilitáltan nézhetett körül a színi- meglett teremben, mert ha az a mai közönséget meg tudta bírni, akkor oly biztosan áll az, mint legalább is egy fiók Sion-hegy. És ez a zsűfolásig megtölt ház phisonomája kűnbőzött a rendestől. Láttunk arczokat, kikkel máskor csakis elsőrendű zsűllyeszekéken találkoztunk szerényen az utolsó sor zártszéke- ken, vagy pláne az emeleti erkélyeken meglapulni, helyeiket őrizre, mintha atól félőnek, hogy még az utolsó pillanatban ki találja valaki őket onnan szorítani; láttunk a rendes mindennapos színházi megjelenések között olyanokat, kiket vajmi ritkán fogadtak magukba Thalia templomának falai; komoly papákat, kik leányk- ikat, rideg nagybűtyákat, kik unokahuzgaikat, s papszemes nemikéket és öreg urakat, kik ked- venez unokáikat akarják látni, hogy hogyan mut- tatnak a világot jelentő deszkákön. A közönség hangulata is sokkal előnkébbi szokottnál: hang- gos megjegyzések, éles kacaj, elfojtott nyüz- ség hangzik mindenfelől. Egyszerre azonban megváltozik a helyzet képe. A csepenyű meg- szólal s a zaj elűnűl, a publicumot fixirozó habitűk leűnlnek helyeikre s mindenki lát- esővét igazítja, hogy egy pillanatnyi elvezet- se veszítsen. Néma esőndben gördül fel a függöny s nagy hatást kelte tünik föl elő- tünk Bornemissza Anna egy napj

uralkodása ezimű tableau. Bornemissza Anna (ifj. Gutsjahr Mihályné urnő) gazd- dar aranyhíműsű fehér selyem ruhában, hermelin-prémes biborpalástban ül a trőn- on, környezve fejedelmi férjéül Apaffy Mihályt (Bilkey-Papp Mihály ur) és ro- konától és hű tanácsadójától Teleky Mihályt (Hász Sándor ur). Előtte fekete gyászruhában meghajolva könyörög partűtő fia számára kegyelmelel kőrő Barcsay Istváné (ifj. Kris- tyóry Jánosné urnő). A kép torábbi alak- jait a fejedelemléle kíséretét képező udvarhöl- gyek egésztik ki, Kőrőly Márta (aranyruha) himzett fehér ruha, fehér mentővel), Ro- zenberg Helén (aranyruha) himzett fehér ruha, zöld mentővel), Simay Ilona (vörös ruha, ivor derék, fekete mente) és Vannay Iren (világos-zöld ruha, piros derék, fehér mente), urhölgyek által szemé- lyesítve. A kép többi keretét az anyjuk mö- gött egymást átkarolva álló Barcsay fiuk (Gé- cey Arpád és Oláh Elemér urak) és a több magyar fűrd (dr. Kádbóbo János, Monti Alajos, Vannay Gyula, Szontagh Géza, Szilágyi Arthur, Lux Ubald és dr. Bonts Gyula) urak adják meg. A szín hátterében nyitott ajtón át a vörpad látszik, azon bakó; a nép pedig kivánesian szemléli a fejedelemléle kegyelmi fényét. A kép nagy és mély hatást kelte a fejedelemléle imponáló megjelenésével, a kegyelmelel kőrő Barcsay- tisztetletet parancsoló alakja, a bájos udvarhöl- gyek díszes sora, a dalás magyar alakok meg- tették a kollő benyomást; a közönség lelkesít- ten tapsolt, s újra meg újra kívánta látni a képet.

Egészen más légkörbe vezet a második kép. Egy kedélyes társaság van együtt. Fiatal lányok, fiatal emberek. El lehet az ily társ- aság tánc nélkül? Kérk is nagyban a mamát, hogy csak egy kissé táncra keljen a társ- aság. A mama szíven helyén sínés kő, s enged a kőrősnak; (hogyne engedne, ha oly nagyon kőrő!) meg van a nagy öröm: a mama

az embert. Az a ma esti mama bizony olyan volt, hogy a milyen életrevaló társaság volt együtt, bizony inkább táncosnők között foglaltatott volna helyet, mintsem hogy oly nagyon kellett volna kőrni, hogy a tánczot megengedje. No de hogy az öreg mama tőnyleg fiatal mama volt, az, nem hiszük hogy vala- hol kifogás tárgyát fogna képezni.

A zártableauban a vöröskereszt-egylet önmagával foglalkozott. Sajtű működésének allegorijáját adja három képen. Az első képen, a esata előtt, az élet anygala, Lustig Janka kisasszony (fehér ésmenyű öltözék szárnyakkal, fején rózsakoszorúval) egyedűl van a színen. Térlel, s össztettét kezekkel imádkozik. Kis vartatva a gyász anygala Masirevits Jelka kisasszony (fehér-fekete pikkelyes öltözék szárnyakkal) és a győzelem itennője Lukácsy Sarolla urhölgy (vörös ruha, pikkelyes, ezüst sisakkal) jelenik meg a föld áll. Ekkor fellobban a hátsó függöny s elő- tünk van a második kép a vöröskereszt mű- ködése a harcztéren, hol beszült katonákat vöröskereszes kőkötőnyű apolónók (Avaryfy Ferencz és Barabás Bélané urnő, Draskovits nővérek, Inkey Vilma Kőrőly Márta, May Berta, Turay Piroksa kisasszonyok gondozzák. E kép fölő jelenik meg azután a főlők közül, főlők között, fe- hér és ezüst öltözékben kezében, olajjanggal, hosszú lebontott szőke hajjal a bűke tündérő Lukácsy Lenke urhölgy. Egy második hátsó függöny felebbeszűvésével válik a kép teljessé, midőn Mars Isten (Monti Alajos ur által kom- pánsus személyesítve) tünik szeméink elé kíséretével, szerkötűt sebosen hajtva. A képen részt mint beszültet, részt mint apólok és orvosok Baross Lajos, Baross Ferencz, Ebner Károly, Fleishacker Gyula, Gécay Arpád, Háász Béla, Klammer Rezső, Lux Ubald, Monti Alajos, dr. Mar- schall János, Oláh Elemér, Szilágyi Arthur, Urbányi Béla és dr. Weisz Sándor működték közre, s meg vagynak győ

volni és pártolni fogja; mivel a nép ily körülmények között nem csak szellemileg, hanem a gazdasági is nyert. S csak ezen utóbbi lehet a szellemi országunk átegyengetője. Ez azonban a falusi néphez csak úgy érjük el, ha őt okosabb gazdaságra tanítjuk. Igaz, hogy ez nehéz feladat; mert a tanítók közt is sokan vannak, akik a dologhoz nem értenek; azután régi tapasztalat bizonyítja, hogy a köznép nem nagyon szereti, ha kábitás ember jobban akar érteni az ő foglalkozásához; de a növendékek felélened megelégedhetnek.

Ha a népet az iskolában a gazdaságra akarjuk tanítani, hogy előbb a népmunkát képesítsük a gazdaságtan tanítására.

Egy variánsokkal ugyan nem lehet a népet rábíni és közzéadni, hogy földjét okosabban művelje, és gazdálkodási rendszerét akként idomítsa, hogy jövedelmét szaporítsa és kiadással mérsékelhesse. Arra tehát egy generáció lefolyása szükséges; mert a földművelő néphez a földművelés módjainak ágazatai éppen úgy ingadtatni gyökeredzenek, mint a hittek. Meg kell előbb az eldűlt földművelési mód ahajlást ingatni, — a mi csak az iskolában történhetik — hogy az észszerű földművelésnek útját egyengethessük.

Észszerű földművelés tanításához tanult tanító és jól berendezett népközpontok szükségesek. Nem szükséges pirulni azt, hogy sok helyütt magának a népmunkának is teret nyegnyen az azon tanok, melyek ismerete racionális gazdasághoz szükséges. Ezen azonban úgy lehetne segíteni, ha a gazdasági egyesületek feladatát tüzetten ki maguknak, hogy minden megyében, minden évben a földművelésben egy-egy általános tanfolyamokat tartanak — t. i. a kormány hozzájárulásával.

Azért tartom szükségesnek minden megyében és minden évben (addig meg a tanítóképzéssel elszűrt) szervezte ezen képzés megújítását) ilyen általános tanfolyamokat tartani; mert így több oldalról nyílnak alkalom a népmunka eredményét biztosítani.

(Folyt. köv.)

ORSZAGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése jan. 20-án.

Elnök az ülést megnyitván, a múlt ülés jegyzőkönyvének hitelesítésébe után. Bemutatja a honvédség 1848—49-iki honvédek kérvényét, továbbá bemutatja a halasza-gyarmati ügyvédi kamara kérvényét az 54 dik § ellen.

Kiadtnak a kérvényi bizottságnak. **Tibád** Antal jegyő jelenti, hogy Récz Géza a szeszmonopolium tárgyában a pénzügyminiszterhez interpellációt jelentett be.

Trefort Ágoston válasza és közoktatásügyi miniszter jelenti, hogy Cserón Gábor képviselő által a városi püspökség felől, és Herman Ottó által a szegedi tanfelügyelő eljárás iránt hozzája intézett interpellációkra a jövő szombatban fog válaszolni.

Következik a napirend szerint az 1886. évi állami költségvetés részletes tárgyalása. Az 1880. évi VIII. LX. és 1881. évi XI. t. cz. értelmében kibocsátandó járadékkötvények és az 1886. évi hiány fedezésére kibocsátandó értékpapírok kamatáról szóló tételről felszólal:

Horánszky Nándor, azt a kérdést intézte a pénzügyminiszterhez, nem véle-e azt, hogy a legközelebb felvett 18 millió forralmi tőkének azon kamatai, melyek részben az államvassalakra, részben vasútvégekre fordítottak, azon územ üzleti kiadásainak terhére jussanak és ott számoltassanak el, mert nem gondolja, és nem hiszi, hogy az államvassalok jövedelméhez képest különben helyesen ítéletet lehozzon mondani.

Minden üzemnél ez rendszeren a befektetési tőkéhez szokott számítani és a kamat-

zólva, hogy sebesültek még nem részesültek kellemesülé apólasban, mint az említett sebesült urak. Hogy az apólas a festett sebesült behozgattotta, azt elhisszik, de hogy más sebesült nem hagyott-e hátra, arról már nem orvos állapítja majd meg a diagnózis.

Megvalljuk ösztön, hogy a kép tette a legnagyobb hatást, s Kressán yi ur valóban megérdemlé azt a zajos kihívást, melyben az előadás végén részesült.

A hatás tehát ósthatlan volt; csak egy tekintetben voltak a vélemények a közönség között elázók. Voltak kik az élethez ragaszkodtak legszívesebben, azt mondván, hogy ha olyan az életnek nemtoje mint a ma esti és ha az életet élni, akkor édes az élet, mások a gyászak akarták magukat adni, mondván, ha oly a gyász vigasztal gyászunkban mint a ma esti, akkor gyászoljunk örökké; voltak ismét mások, kik egész odaadással az örök békét hirdették egyedül üdvözítőnek, vezérelve egy oly békeangyalról, mint a ma esti, s voltak ismét mások kik az örök harozat predikáltak egy istennőnégi e alatt, mint a ma esti.

S a ridog való arra készlet, hogy minden egyes mondatához, odafűzzék e szokat: „a ma esti.” Vagy legelőbb tohétjük még „és a holnap esti”, mert holnapután már szét lesz foszolja a szép történelmi jelenet ragyogó magyarázó nővel, a kedélyes életkép életkedvtől duzzadó lanyarzáival és a megkapó allegorika fő di és égi lényeivel.

A városkereszt-egylet pedig gratulálhat magának a sikerrel. Aki pedig nem józta meg a mai előadást, annak azt a jó tanácsot adjuk, hogy használja fel az alkalmat és a holnapira okvetlen szerezzen jegyet — ha ugyan kap.

Verus.

Beszélgetés egy mumiával.

— Poe Edgar elbeszélése —

Fordította: Hang Ferencz.

A múlt esti dárúd fölötté megtámadta idegeimet. Nagy följáratom volt a végtelen álmos valék. A helyett tobat, hogy az est

terhek elszámolása az územ terhére iratik. Emellevgya, hogy tisztán látható legyen a költségvetés és ezen územ eredménye. Kéri, hogy az elszámolás valamiképp egy történetik, hogy ezen kölcsönkamat az illető územ üzleti kiadásainak terhére irassék.

Szapáry Gyula gróf kijelenti, hogy ez oly bonolyult számadást idézne elő, melynek nem lehetne megfelelője.

A tétel ezután megszavaztatott. Horvát Szlavonországiok belügyminiszter szükségleteinek tételéről felszólal

Thaly Kálmán, kijelentve, hogy nem kíván tüzetes vitát provokálni, nem is célja a horvát-szlavonországi viszonyok bonczolgatása, hanem csak az, hogy tudja meg Horvát- és Szlavonországban azok, kik a magyar állam ellen küzdenek, hogy a magyar parlament pártkülönbség nélkül áll a bán mellett, míg az a magyar Államesszérekében küzd. (Elnök helyeslés)

A tétel megszavaztatott.

A fűmei költségvetésről **Lukács** Gyula említi, hogy Fiume érdekelten újabb változás történt, mert a kormány nem volt szerencsés ottani közegének megválasztásában, onszal nem tud tanácsokat is küldött oda s ezért egyszerre 91 növendék irakozott át a horvát gimnáziumba, melynek létezésé ellen a szónok általánosan kifogást tesz s hibáztatja a kormányt, hogy a vitórlás hajók érdekében missum tesz s óhajítja, hogy jövőre ott magyar politikát kövessen.

Csernátóny Lajos (Fiume képviselője) állt fel, hogy választ adjon. Elismerte, hogy fordulat elő kellemetlenségek, a minék több oka van. (A baloldali nevet s Csernátóny kéri, hogy mit nevet? Egy kis zaj multával folytatja.) Némely emberek követelték el tapintatlanságot, fordult elő túlzókénység is, de általában véve a helyzet nem rosszabbult. A város emlékezik a lakosság legnagyobb része ragaszkodik Magyarországhoz. A kormány ellen nincs elégetlenség. Senki sem akarja a fiu moikeket magyarizálni, mert az okasz nyelv megtartása az országba nem is jár veszedelmekkel; de érdekelten áll a fiuemekkel, hogy a magyar nyelvet szintén megtanulják, mert különben a királyság többi részében nem kapnának alkalmat. Halál is a magyar nyelv terjedése. A horvát középiskola törvény szerint áll ön maga városban, s a törvényekhez alkalmazkodni kell. A vitórlás hajóknak pedig az a bajok, nemcsak Fiumében, hanem Angliában is, hogy a gőz hálóterbe hoztija a vitórlat. Csernátóny ezafelant helyesléssel fogadta a jobboldalt.

Tisza Kálmán is felszólal, felvilágosítást adva az iskola-ügyben s elmondva, hogy Fiume helyzetének elmondását a kormány nem fogja engedni. Különös, hogy Lukács Gyula magyar politikát kíván Fiumében, de egyszersemind megírja az ottani magyar középiskola felállítását. Egyes tanárok túlzókénységek lehetnek. Chauvinizmusba eshetnek, de előbb nem a magyartalanság vádja következhetik, hanem az a követelés, hogy Fiume külön helyzetet tekintetbe kell venni. Az, hogy pillanatnyi felhevülés következtében a magyar iskolából számos növendék átirakozott a horvátba, ez voltaképp a fiuemek ellen emelt vád, a kiket pedig Lukács Gyula vádolni kívánt. A mi a horvát iskolát illeti, annak léteét törvény biztosítja s ily törvényt kormányrendelettel megszüntetni alkotmányos országban nem lehet. S a mi még követeljük a törvények megtartását, mi sem tehetjük magunkat azokon túl. (Helyeslés a jobboldalon.)

Gyurkovics (työrzy) (horvát képviselő) szintén megjegyezte, hogy a horvát gimnázium Fiumében törvényileg meg van engedve, s ama városban horvátok és olaszok egyaránt hűvei a magyar koronának. Különben közoktatás van itt — úgy mond — szóban, nem politika. A horvát bíróit hangzott melog szavakat a szülő közséni, megjegyezte, hogy eltöltése végett kimenjek, észszerűbbnek tartván kevés levest inni s azután azonnal lefeküdni.

Szerény ostelim bevégzése után hálósapkámat fejemre tevé, azom reményben, hogy a következő napig viselendem, fejemet vákusomra hajtám és nyugodt lelkiismerem segélyével mély álomba merültem.

Azonban mikor felébredtem az emberi remények? Alig kezdtem hortyogni, midőn a házajtán iszonyu csönögés és dörömbölés ébresztett föl. Egy perc múlva, midőn még szememet dörzöltem, nóm egy levelet tartott szemem elé, dr. Pannomer barátomtól. A levél tartalma a következő volt:

„Legkedvesb barátom! E levél vétele után mindenesetre s azonnal jöjőn hozzám. Jöjőn s ossza meg örömeteket. Hosszu, fáradságos alkudozások után engedélyt nyertem a városi múzeum igazgatójától a múzeum megvizsgálására — ön tudja, hogy melyeket vélem. Engedélyem van annak kibontására s hi kívánatoknak látszik kinyitására. Csak kevés barátunk lesz jelen — természetesen ön is. A múmia lakásomban van és éjjeli tizenegy órakor kezdjük meg kinyitását.

E nevet olvasva „Pannomer,” oly éber lettem, milyen egy ember csak lehet örömléte-sen ugyan ki az ágyból és mindent halomra döntöttem, mi utamban állott; valóban csodálatos sebességgel fölötöztem és a doktorhoz indultam.

Ott éber s vidor társaságot találtam, mely nagy nyugtalansággal várt rám. A múmia az asztalon feküdt és éppen, amint beléptem, kezdődött a vizsgálat.

Ez azon két múmia egyike volt, melyeket több év előtt Jabretsch Arthur, Pannomer egy unokatestvére s Lybiai hegység egy sírjából, Eleithiáskán, mely Vilas mellett Thebán túljelentékeny meszire fekszik, magával hozott. Habár ezen hely barlangjai kevésbé oly pompásak, mint Theba sírjai, mégis érdekesebbek; mert Egyiptom magánéletéből számos utmutatást nyújtanak. Azon szóba, melyből ami múmia-példányunk származott, igen gazdag volt az ily utmutatásokban — lábai telve voltak frészköfésztényekkel és feldomborművekkel és az elhunytak gyötrelen gazdagságát, szobrok, virág és gyönyörű mozik művek hirdették.

A kincs ép olyképp helyzetelt a múzeumba, miként azt Szabotusz kapitány találta: az az, a koporsó változatlan ma-

rácsai kaptak engedélyt, törvénytértsékek állítják; a hatalmat kezelők — úgy mond — önmaguknak, magúnsok szintén az ország pénzén építettek vasutat, mert az adott kedvezmény az országot terbeli. Szederkényi elkeseredve beszélt, míg a miniszter azt állította, hogy azért téved állításait, mert ez ügyhoz nem ért. A mit Szederkényi kívánt, hogy e vasutara vonatkozó összes okmányok tétessenek a ház asztalára, azt a miniszter készséggel teljesíteni ígérte akkor, midőn közelébb a mátrai vasutara vonatkozó jelentését tárgyalni fogják. Addig is a többség tudomásul vette a vánszt.

Végül Rácz Gézának kellett volna még interpellálnia a szeszmonopolium ügyében, de ez szombatira maradt, mivel az idő későre járt.

Külföld.

Az angol parlament. A királyné f. hó 20-án Wight szigetére Londonba érkezett s trónbeszédet 21-én nyitotta meg a parlamentnek.

Megcáfolt hírek. Belgrádból hiteles forrásból jelentik, hogy alaplatnok azon hírek, mintha a szerb vasutakon a magánforgalmat esapatszallítások miatt megszüntették volna; továbbá, mintha Garasani miniszterelnöknek Szerbia leegyzővezető visszautasító körjegyzékét nyomon követte volna a második korozsátálnak jan. 24-re való behívása. A csapatok újból behívása jan. 24-ére a csapatok szabadságosulav egyszélelleg rendeltetett, el és semmi összefoglalásban sines Garasani említtét jegyzékével.

London, jan. 20. A diplomáciai körökben az angol királyné White, eddigi konstantinápolyi ügyvivőnek a György-rend nagykeresztjét adományozta, és Lascelles szófiai diplomáciai ügyvivőt ugyanazon rend lovagjává nevezte ki.

Irland. Salisbury kormányelnök 20-án Írorszag kormánypartii lakosságának több küldöttségét fogadta, melyek Írorszag komoly helyzetére utalván, kérték a kormányt, tegye meg a kellő intézkedéseket. Salisbury kijelenté, hogy a kormány nagyon jól tudja, mely felelőség terheli a jelenlegi válságnál és hű fog maradni eivóize.

A fudai püspök. Kopp. fudai püspök az urak házának tagujá neveztetett ki.

A Journal de St. Petersburg a szerb bolgár abbeli kijelentés folytán, hogy le nem szerezik a hadsereget, azt mondja, hogy a hatalmak a kitűzött cél elérésére meg fogják kötetni erőfeszítéseiket. Ez nemcsak Európa múltóság kívánja, de azért is szükséges, hogy oly szerencselenség megakadályoztassanak, melyeknek terjedelmét és végét belátni nem lehet.

Rómából határozottan megvárólják, mintha ő fősége a magyar király és osztrak ezasír Humbert királyt Racionálisan meglatasztani készülné. Ha a látogatás meg is történne, ez a „Diritto” szerint csak Rómában lehetne.

Legújabb posta.

A szerb-bolgár háború. A bolgár kormány szándékot kötött a következő hadifolszerlevények szállítására: négy üteg 7-5 cztmeters ágyura, két üteg hat cztmeters ágyúra, hat darab tizenöt cztmeters aczélágyura, és tizenöt hegyi ágyura minden felszerelvényekkel együtt, továbbá 9 cztmeters tábori ütegre minden hozzá tartozó kellékekkel együtt 4000 lb Remington-karabélyra rövid szállítási határidő mellett Románia érdeklődése Macedonia iránt Görögországban a képzhetetlen legrosszabb benyomást tette. — S ophi á b ő l, bolgár forrásból jelentik, hogy ott nagy bűnulatot és

roglf fehrat húzódt, mely szintén a megholt nevé és rangját rokonait jelzi.

Az okót boritékjától megfosztott nyakat egy hengerlaktól, különböző színű üveggyöngyökből álló nyakkendő környezé, melyk istenségek és szent bogarak képeit ábrázolták. A terméket hasonló természetű szalag, vagy öv környezé.

Midőn a papírosz leosodortuk, a húst rendkívül jó állapotban levőnek találtuk, minden észrevehető szag nélkül, vöröses színben. A bőr kemény volt, sima és fénylő. Fogak is jó állapotban. A szemek, úgy látszik, el valának távolítva és üvegöböllel helyettesítve, melyek igen szépek, és bizony meredt pillantást kivéve, csodálatosan utánozták az élőszemeket. Az ujjak és körmeik fényesen aranyozottak valának.

Mr. Gliddon a kiülbör pirosságából következtette, hogy a behalzasmozás teljesen asphal által eszközöltetett; midőn azonban a folszint egy aczél eszközt által ledörzsölték és az így nyert porból valamennyit a tűzbe dobtuk, kámför és más jószagu anyagok lőnek észrevehető.

Főnyen kezdtük a hulla szokott nyilatati kutatni, melyeken át a belek kivételével de csodálkozásunkra nem találhattunk ilyeneket. Ekkor még senki sem sejté a társaságból, hogy teljes, vagy ki nem nyitott a miánk gyakran előfordulnak. Az agyvelő közönségesen az orron át, a belek egy oldalmetszésen át távolítottak el; ezután a test lenyíratott, megmosatott és beszórtatott, majd több hétre fákra tételt, a midőn a tulajdonképpen behalzasmozás műve eszközöltetett.

Midőn valamely nyilásnak nyomát sem lehetett föltalálni, Mr. Pannomer eszközeit vette elő az eldarabolásra, midőn én éppen megjegyeztem, hogy két óra elmúlt. Elhatározott tehát a hely vizsgálatát a legközelebbi esteire halasztani és az egymástól való elválásra készülőtünk, midőn egyikünk indítványozta, hogy a Voltaoszloppal kellene egy, vagy két kísérletet tenni.

A villanyosságának egy legkevésbébb hárón vagy négyezer éves múmúra való alkalmazása, ha nem is valami észlelés, mindenesetre eredeti eszme volt és örömmel fogadtuk. Mintegy tízedszínny komolysággal és kilencztedszínny tréfalav állítottunk föl a doktor dotgozó szobájában egy villanytelepet és az egyiptusit odavittük.

élénk ellenmondást kelt az orosz lapok s ophi és philippopolit ama tudósítása, a mely szerint a lakosság az ország megszállást óhajtja. — K o n s t a n t i n á p o l y b o l határozottan megvárólják azt a nirt, hogy Nidlov orosz nagykövet a portán jegyzéket nyujtott át, a melyben a berlini szerződés 61. cikkének végrehajtása érdekében reformokat követel Orménysorszag részére. — A z a n g o l l a p o k n a k, nevezetesen a „Daily Newsnak” a török hadsereg viszonyairól szóló kedvezőtlen hírei nem bírnak semmiféle alappal. — G a d b a n e f f e n d i Philipopoliban való átütasakor egy beszélgetés alkalmával egy nyilatkozott, hogy ő az ottomán állam érdekében nézve nem tartja veszedelmesnek a bolgár nemzeti uniót, ha a bolgárok távol tudják tartani maguktól a külföld befolyását. — A v ö r ö k e r e s z t e g y e l e t k i k ü l d ö t t e P l a t e s g r ö f é s B u o l b a r o, amuz Sophiából, utóbbi pedig Bolgrádból, az apólónok nagyrészével együtt Bécsbe 20-án ismét visszatért. Tiz apólónó egyelőre még Belgárdában maradt vissza. — A t h é n i j l e n t é s szerint, Szavasz pasa kretai főkörmányzó és a porta közt véleményeltérés támadt, a mennyiben a porta nem tartja szükségesnek a katonai intézkedéseket, a főkörmányzó ellenben jobb csapatokat kér és a partok védelmezésére a hadihajók szaporítását kívánja. — A z a t h é n i h i r l a p o k teljesán helyeslik a kormány vilárlást, melyet a hatalmasságok együttes jegyzékére adott.

Berlinből, január 20-ról írják: Phillips, a „Volkszeitung” felelős szerkesztője szívbajban meghalt. Az elhunyt őszinte demokrata érzelmi volt és utolsó időben igen oppozált a baloldali partnak a secessionistákkal való egyesülésének. Phillips volt az őszaknémet demokrata part alapítója.

Hamburgban január 20-án vette kezletét a nemzetközi menetrend-értekelet, melynek tagjai a senatus nevchen Lehmann senator üdvözölte. Az értekeleten a vasutak és gőzhajó-vállalatok részéről 93 képviselő jelent meg. A nyári menetrend június 1-én lép életbe. Az 1886—87. évi teli menetrend megállapítása iránt egybehangzó értekelet június 17-én Amsterdamban fog összeülni. A gotthardi vasut azon indítványja, hogy az éjjeli illó a menetrendeken egyöntetűen jóltőlssék meg, elfogadlatott.

Kiewből jan. 20-diki keletelt távirják: Czajkowskij Mihály lengyel író tegnapelőtt agyonlétte magát a ceszergiovi kormányzóságban lévő bírtokán.

Prágából jan. 20-áról: írják A tartománygyűlés elintézésén a napirendre tüzött tárgyakat s ezek közül a kormányhoz utasítván azon kérvényt, mely a szidok jogi viszonyainak rendezését előzzza a kétéz bajok orvoslása végett, S-lőnhorn érsek benső közzemot szavaz Krausz helytartónak tisztségbe teljesítésében tanúsított odaadásirát, melyet tapasztalnia lá alkalma nyílt, az alkalommal ama meggyőződést merítve, hogy a helytartó esodálatramódi áldozatkészséggel és kifáradiatlan erővelly szenteli magát az ország jóltének és a legértékesebb részvétellel követi a tartománygyűlés tárgyalásait, amiert is fogalja az egész tartománygyűlés teljes elismorot. (Vilmos tetsz.) Krausz b. helytartó köszönetét kifejezve, a tartománygyűlés ülészakát berekesztetnek nyilvánította.

TÁVIRATOK.

— Szabó László vádja. —

Budapest, jan. 21. (Az „Aradi Közlöny” eredeti távirata.) Szabó László képviselő a miniszterelnöknek nem nevezte meg Sándor

Csak nagy fáradság után sikerült a halátleikozom egy részt kifejtetnek, mely kevésbé látszik kövesülnek, mint más testrészek, de természetesen, miként gyanítottuk, a sodronnyal érintkezésbe hozatva, a gátlanosság fogékonyására nem mutatott. Ezen első kísérlet valóban elhatározónak látszik és holhoságunk fölött szívből nevetve, jó éjt kívántunk egymásnak, midőn szememet véletlenül a múmia szemére irányzám s csodálkozva tovább szemléltem. Valóban egy futó pillantás kellett, hogy meggyőződjem, hogy az eredetileg vadmeredség által feltűnt szemgolyók most annyira elakartattak a szemprádd által, hogy csak egy kis részük maradt látható.

Egy felkiáltással mindenki figyelmét olafordítam s valóban mind fölismerték a válto árt.

Nem mondatom, hogy e jelenség megzavart, mert az én helyzetemben nem ez a helyes kif. jezés. Különben mégis kissé idegese lehettem. Mi a többi társ illeti, nem kísérték meg a bizonyos íjed-éget eltitkolni, mely őket megszállt. Mr. Pannomer oly ember volt, ki iránt részvétellel kellett lenni. Mr. Gliddon sajtáságos tény által tevő magát láthatatlanná. Mr. Silk Buckingham nem fogja tagadni, hogy négy kéz-láb az asztal alá bujt.

Mégis az első ijedség után elhatározottuk, hogy azonnal tovább folytatjuk a kísérletet. Műteteinket most a jobb láb nagy mutatójára irányoztuk; egy vágást tettünk rajta s így az ugynevezett muskulus abduktorhoz értünk. A telepet ismét rendbe hoztuk és a folyamat az átmesztett idegre irányoztuk — mire a múmia, az élőkízdő egészen hasonló mozdulattal, előbb a jobb térdet akként húzta fel, hogy csaknem az altesttel jött érintkezésbe és ezután a lábat megfoghatlan erővel kinyujtva, Pannomer doktorra oly rugást tett, hogy az ennek következtében az egyiptusi urat nyilként egy ablakon át az utcára vetette.

Mi tömegesen kirohantunk, hogy az áldozat szétzuzott részeit behozzuk, de szerencsére a doktor a lépézetlen találtuk, amint leírhatlan sebességgel jött fel a legszorgosabb philoszofától elteleve, és inkább mint előbb, annak széltűességéről meggyőződve, hogy kísérleteinket pontosan és szorgosan folytassuk.

(Folyt. követk.)

Béla főispánt, hanem csakis Podmaniczky Armin bárót, mint a kire felhozott vádját vonatkoztatja.

Az új intendans.

Budapest, jan. 21. (Az „Aradi Közlöny” eredeti távirata.) Keglevich István gróf az intendanssá kinevezésére vonatkozó okmányt már megkapta. Hír szerint Keglevich gróf nagy-tapolcsányi uradalma, mely egy millió értéket képvisel, Batyányi Lajos grófnak eladta.

Az árvízveszélyek.

Budapest, jan. 21. (Az „Aradi Közlöny” eredeti távirata.) A Béga és a Temes rohamosan megáradtak, ha mentés késik, veszedelmes tártanak. A Maros Soborsin alatt kiöntött, Lipna nagy veszályban forog. Krassó-Szörény megyében már több község vízben áll.

A szesztermelők értekezletéből.

Budapest, január 21. (Az „Aradi Közlöny” eredeti távirata.) A magyarországi szesztermelők, mai napon folytatottnak tartott értekezletükön kivánatosnak kimondták, hogy czélszerű lenne megnyerni az osztrák nagyobb szesztermelőket, hogy ők is a tegnapi napon hozott határozatához hozzájáruljanak. Az országos egyesület elnöksége ez irányban a szükséges lépéseket meg fogja tenni.

NAPTÁR.

Jan. 22. Péntek. — Róm. koth. Vince vt. — Prot. Vince. — Görög-orosz (jan. 10.) Ngt. Ger — Nap kély 7 ó. 41 p., nyugszik 4 ó. 43 p.
 Január 23. Kávésköz és vendéglők évi közgyűlése, d. e. 10 órák. Sibir Albert elnök első emeleti lakásán.
 Jan. 24. Az aradi Széchenyi gőzmalom részvénytárs. közgyűlése d. e. 9 órák. Saját helyiségében.
 Jan. 25. Az aradi ügyvéd hatálya saját helyi ségében.
 Jan. 30. Az aradi ügyvéd hatálya.
 Jan. 31. Az aradi iparos-íjak önképző-és betegsegélyező-egyletének hangversenyyel egybekötött zárkört tiszteletére a Krispin tereinben.
 Feb. 1. Az Arad közúti pályája és téglagyár részvénytársaság közgyűlése d. e. 10 órák, saját helyiségében.
 Február 1. Ügyvédek hatálya a Tücherer-száll. ban a tisztviselői kör volt helyiségében.
 Február 6. Az aradi kereselykedő egylet táncvigalma a „Zemplényi-szálló” nagytérképben.
 Február 13. Tanítóképzészek hatálya a Krispin tereinben.
 Február 27. A várban állomásozó altisztek tombolával egybekötött jótékonycselekvés táncvigalma a „Zemplényi-szálló” nagytérképben.

HIREK.

ARAD ÉS VIDÉKE.

A vöröskereszt-egylet által rendezendő ma esti bányaneti részvételi önjáró felhívataik, hogy jegyeiket a mai nap folyamán Zemplényi-szálló vegyék át, mert a terembe lépés csak a jegyek előmutatása mellett engedélyeztetik. Ezzel kapcsolatban megemlítjük, hogy lapunk tegnapi számában közölt hírekkel ellentétben, a III-ik képhez szereplő Paris Gizella kispiszony neve véletlenül kimaradt, mit ezennel helyrehozunk.

A marospartii védgátak. A gyorsan beállott olvadás és a nagymértű esőzések folytán szükségessé vált a gátak és zsilipek megvizsgálása, hogy az esetleg felmerült rongálások idejében javíthatóak legyenek. E célból a partbizottság részéről Virágh Lajos főmérnök és Párcz István tanácsos tegnapi délelőtti az összes védőműveket bejárták és úgy a feltételek mint a zsilipek tökéletesen jó karban találtak. A Tökölly-zsilipnek a belvizek annyira összegyűltek, hogy ott a szivattyuzást újra is el kellett rendelni. A vizálás O felől 143.

A nagy kir. helygymnastérium leiratoit intézett. Aradvárosi közönséghez, melyben — mint az aradi dohánybeviteli hivatal épületét s azokban elhelyezett nagy értékű dohánykészletet a szomszédos Gutzájúr fülé szeszgyár udvarán fellángoltott tartományi állati folytonos tűzvészesség van kitéve, s mely épületek a múlt év októberhaviában a Gutzájúr-fülé telken dühöngött tűzvész alkalmával is nagy veszélyben voltak — feltűnt a város közönségét, hogy a fenntartó tűzvészély ellenükükre a törvényes intézkedéseket azonnal megtegye és arról a helygymnastériumhoz február 20-ikáig jelen tét teyen.

Halálozás. A következő gyászlapot vettük: Fajdalomtól megtört szívvel jelentjük, az Istenben megboldogult hű nő, illetőleg gondos családjára, gyöngéd rokon és barátó öz. Weiler Józsefné szül. Szatzer Katalin fölvő évi január 20-án, élte 75-ik évében egy szörb bboldogabb hazába költözött. A kiszemélt drága hült hált tetemei f. é. január 22-én d. u. 4¹/₂ órák fognak Vesseleny-utca 16. számú házból a helybeli köz-sírkertben az örök nyugalomnak átadni, mely végtiszteletre az elhunyt rokonai, ösmerősei és barátai szomorúan meghívataik. Imádkozzál örök gyászoldiórt! Arad, 1886. január 21. A melyen gyászoló család.

Szerencsétlenül járt Lipiter. Gyimka, helybeli szegény napjasmósnó oly vigyázatlanul ment el egy menyeezőről lefűgő reó lámpa alatt, hogy azt leütötte, az ábbl reó ömlött petróleum meggyulát s arzán és kezein súlyos sérüléseket okozott. Esmélele nélkül szállították a kórházba.

Uj vasuti menetrend. Az arad-esevádi vasut vonalan f. január hó 25-től kezdve új menetrend lép életbe, és pedig a naplót kezdve az arad-esevádi vonalon: a reggeli vonat 5 óra 45 perczkor. Mező-hegyesről 7 óra 54 perczkor. Makóóról 9 óra 23 perczkor indul és Szegedre 10 óra 30 perczkor érkezik. Viszont a reggeli vonat Szegedről 13 óra 30 perczkor. Makóóról 5 óra 23 perczkor. Mezőhegyesről 7 óra 36 perczkor indul, és Aradra 9 óra 55 perczkor érkezik. A délutáni aradi és szegedi vonatok változatlanok maradnak. A Mezőhegyes-kőtegyházi vonalrészén: e naplót kezdve csak két személyszállító vonat fog közlekedni, és pedig: Mezőhegyesről indul reggel 8 óra 30 perczkor és Kőtegyháza-ra érkezik 10 óra 32 perczkor, visszajövet Kőtegyháza-ról indul délután 2 óra 50 perczkor és Mezőhegyes-érkezik 4 óra 35 perczkor. A Kőtegyháza-kiszénő-i vonalon az eddigi két vonat változatlanul megmarad. Erre vonatkozó hírdetmények legközelebb fognak kibocsátani.

Tűz. Késsel lapok zárta előtt éjjeli felegykor nagy tűzláma zavarta meg városunk éji csendjét. Solymosi testverek a Kölesy-utcai 7. szám alatt lévő vas-és ércöntődeje gyuladt ki. — A nagy szelben valóságos szerencse, hogy a tüzet annyira lokalizálni sikerült, hogy csak az ércöntőde és esztérgyalozó műhely tetőzete — mintegy 10—12 öli hosszú épület — égett le, és hogy a közvetlen hozzáépített lakházat, vasöntődet és lakotsműhelyt, hol sok gyuanyag volt, megmenteni sikerült. Ez a nedves időjárásnál kívül első sorban a helybeli derék csendőröknek és különösen Rosenbergs csendőrhadnagy urnak köszönhető, ki a tűz szerencséságában lévő csendőrlaktanyából alig pár percz alatt az egész „Bereilschaft”-ot a tűzhöz vezényelte, és önmaga szép példával járt elő az oltási munkálatoknál. Dícséretet érdemel e tüzlőtűz kiűzött önfeláldozó buzgóágért Boránd kitérő komikusunk is, ki megmutatta az éjjel, hogy tud komoly is lenni. A helyszínen megjelent Urbányi főkapitány és a honvédség részéről egy szakasz éjjeli utáni felkötőre a tűz teljesen lokalizálva volt és megállapítható, hogy a kár nem rug jelentékenyebb összegre, mert az épület, melynek csak tetőzete égett le, meglehetősen rozogant földszintes ház volt. A tűz keletkezésének oka szintén még nem volt meg határozható. Állítólag a padláson gyuladt ki. Esti 7 óra óta nem dolgoztak a műhelyben.

Jómadarak. Tatár (György). Szirun Jusit és Nadabán Nicolaj esieséri atyáit, Zsikó Nucz szabadbeli lakost, a mint az Csésér lakuból hazamenőben volt, botokkal megtámadták és izgalmatlanul elverték úgy, hogy a szegény ember vértelen fetelegre eszméletlenül maradt az országúton. A tettesek elfogatván, a hűmfenyítő bíróságnak adták át.

Felakasztotta magát. János Antal szemlái cipész nagyon elunta az életet, felment a padlásra és ott ruházatától kötéllal felakasztotta magát a gerendára. Mikor a házik rákadtak halva volt.

A ki talált portekát vesz. H. A., kereskedő-segéd Buttyiban, valami Kusza Jnon nevű csavargó gyerektől egy ezüst órárt vett, melyet az az üzlethez vitt eladás végett. Az óra lopott volt, és az ügy a törvényszék elé került, mely Ruzsa Juntól félté foglázra, H. A.-t pedig ki a találtunk állított órárt megvette, orgazdaság miatt 14 napi foglázra ítélte.

Erdménytelen hajtvadászat. Buriszereszk község határiban elszaporodott farkasokra, hivatalból elrendelt hajtvadászat f. hó 15. és 16-án tartott meg. A hajtvásba esupán egy farkas került, és ez is ép börel menekült a vadászok puskái elől.

Világos egy évezetes estély előbenéz. Ugyanis az aradi „Kölesy-egylet” egy felhívó estélyt fogott a farsang folyamán rendezni, az uradalmi vendéglő unjonnan díszített karzatos nagytérképben. Felhívású fognak az alkalommal H. A. h. n. Adolf és Rozsnyay Mátyás arad, előbbi „A könyvről”, utóbbi pedig „Tudományok adomák” című alatt. Ez estély valószínűleg február 6-án, vagy 13-án lesz megtartva; és a felhívást a n. e. z. fogja követni.

HAZÁNK ÉS A FŐVÁROS.

A hó a fővárosban nagy bajt okoz. A lapok panszkodnak, hogy a hatóság nem fejtett ki kellő erélyt, s az eddigi intézkedések is felszegül törtétek. Most már egyébiránt gyorsabban fog menni az eltakarítás munkája, mert a Berlinből táviratilag megrendelt hóeke megérkezett.

A fővárosi közgyűlése két és fél millió függő-kölesen felvételt határozta el szerdán a halasztatlan munkákra. A szavazás névszerinti volt, s 27-en ellenezték a kölcsönt, a nagy többség megszavazta, köztük G. A. n. d. r. s. s. y. Gyula is, a ki első szavazó volt. Ugyane közgyűlés elhatározta a polgármesterék és tanácsnokok fizetésének javítását.

Gr. Keglevich István már megkapta intendanssá kinevezetésének oklevelét, s az közelebből tetteik közé b. Podmaniczky folmentésével együtt.

A szegedi új vigadó nagyszerű fényvel és eleganciával berendezett termei szombatol nyílnak meg a nöeyleti ballal. Szegeden reménylik, hogy Tiszta Lajos gróf is lejön ez alkalomra.

Szegedet megtámadják a fővárosi lapok. Az „Égyetértés” így ír: A hullámsírjából föltámadt Szeged, mely új, szebb jövővel biztató életet a magyar nemzetnek köszönheti, a tartozó bálával együtt a hazafiság köteleességéről is meglátszik felelkezni. Méltó fölhaborodást szült annak idején az egész országban az a hír, hogy Szeged város tanácsa becsi építészre bízta az új színház felépítését s mintha tudomásul sem birna amaz áramlatokról, melyek a házban az utolsó években a magyar ipar fejlesztése érdekében minden felől nyilvánultak, becsi gyárosra bízta a színház éremunkálatinak elkészítését. Legújabbban a magyar festészetről feledkezett meg a hálás Szeged. Az építési bizottság ugyanis tegnapielőtti ülésében, melyen Felner becsi

műépítész, Beschoner becsi ércműgyáros és Kern becsi festőművész is jelen voltak, a színház menyezetének festésére vonatkozólag kimondta, hogy a menyezetre jövő négy magyar jellegű freskót Kern becsi festőművész által készítteti. A tanács tegnapelőtti ülésében jóváhagyta az építési bizottság e határozatát.

Gyilkosság. Majsa-Jakabszállás pest-megyei pusztán, az odaváló tanító férfi családja: Juhász Ferencz Harkai Gáspár falusi csész feleségét Csik Gizellát hó 4-én rövid szökváltás után botjával annyira összeverte, hogy az asszony f. hó 9-én meghalt. Juhász elfogták, és a vizsgálatot megindították. Az esetről a pesti első járás szolgabírája ma küldte be hivatalos jelentését Pestmegye alispánjához.

Nagy szerencsétlenség történt a napokban a revuczi batarban, Liptóme gyében. Rendes szokás és vidék, hogy a juhokat az erdőkben és szántóföldeken, az ugynevezett „szállás”-okban teleltetik. Tíz revuczi parasztság folkerekedett s kintdult a szállások felé. Eledelt kellett vinni a pásztorknak s különben is meg akarták nézni juhaitak. Utközben egyszerre óriási hörgörgeteg zuhanat rájuk, s nyolczt közülük a mélységbe sodort. Kettőn hátramaradtak s ez volt szerencsük. Másnap a szolgabíró orvosokkal ment a veszedelem színhelyére, de semmit sem végezhettek. A szerencsétlen áldozatok nem lehetett kihuzni; holttesteik ott maradtak, míg a hó elolvad.

A NAGYVILÁG.

A pápa konstantinápolyba megy. Mint a „Dürr” írja, ez idő szerint ezzel a kalandus tervvel foglalkoznak a vatikánban. A terv állítólag szoros kapcsolatban áll azzal a kitűntéssel, melyben a pápa a napokban Bismarck herceget részesítette. A német birodalmi kancelláról még ma is sokan felszisszanak, hogy a keleti kérdést így módon akarja megoldani. Ez a hír valószínűleg egy névtelen rópirat utóhangja, mely mult nyáron jelent meg, és nagy feltűnést keltett. A rópiratot hír szerint egy berlini diploma írta s a keleti kérdés megoldási módját azt ajánlja, hogy tegyék meg Konstantinápolyt a pápa székhelyévé.

Jezsuita rendfőnök választása. Valószínű, hogy a jezsuiták már legközelebb hozzá fognak új rendfőnök választásához. Beckx, a jelenlegi rendfőnök súlyosan beteg és magas kora — Beekx már meglátalta a kilencvenedik élet — szinte kizárja felgyógyulásának reményét.

Patti Adeline bukaresti utjában annyira meglúgt, hogy becsi hangversenye végkép elmarad, s a jegyekert már vissza is adták a pénzt.

Egy magyar bujdosó halt meg a napokban Geishloringben, Bajországrában. Két évziden át élt ott ismeretlenül, idegen nev alatt. Wissginn vette fel, nyelvbenitással kereszt kenyeret s visszavonultan élt. Egész lengett bizonyos titokzatossg véte körül s régebben volt is oka nem szellettetnia a fiútyolt, mely származását s múltját takarta. Igaz nevén állítólag Rovessik Antalnak hívták, 1807-ben született Magyarországon, romai kath. papból lett, a szabadságharcban huszárnak csapott föl s ezredességgé vitte. Elfogták, halálra ítélték, de kegyelmelet kapott s néhány évi fogság után szabaddá lett. Nem sokára újabb politikai mozgalomba keveredett s Kufsteinba került. Sikertelen önmag megszöknie. Szerencsésen elérte a bajor földet, de ott igazolásra szolitottak föl s miután magát föltedezni nem akarta, ismét csak elzartak. Négy év alatt sem tudták földeríteni nevét s múltját. Visszaadtak neki szabadságát, de rendőri fölügyelet alá helyezték. Így élt haláláig. Titka felülkenyven örízte, soha nem írt és soha nem beszélt hazájáról. Elete történetét csak egyetlen egy ismerőse tudta meg, az is véletlenül s beületeszavát kellett adnia, hogy el nem árulja haláláig. Érdekes volna megtudni, mennyi igaz van német lapok ez elbeszélésében.

Czajkovszki Mihály, a lengyelek híros novelláírója, mint Kiowból távirják, tegnapielőtti agyonlötötte magát a cseringnyó kormányzósgában lévő birtokán. Czajkovszki 1808-ban Ukrajna egyik falvában született. Miután részt vett az 1831-diki ukrajnai lázadásban, melynek vezére sógora volt, Páriába menekült. Később a francia kormány mint úgynököt Konstantinápolyba küldötte őt, hol oly nagy befolyásra tett szert a portinál, hogy Oroszország eltávolítását követelte, mire a francia kormány megvonata tőle a partfogását. Hogy ki ne utasítsák Törökországból, 1861-ben átért az izlaira. Mehemed Szadik offendí név alatt. Később a török hadseregbe lépett és 1864-ben mint Szadik pasa két török kozákvezér élén vitézlő küldött a Dobrudzásban az oroszok ellen. 1870-ben a fenegető bolgár lazadás lecsillapítására küldöttek ki, és sikeresen működött. 1873-ban Oroszországtól amnesztiát kapott és orosz évdíjjal ellátva Kievbenn megpedett le, honnan a lengyeleket nem szünt meg iratival az Oroszországgal való kibékülésre buzdítani. Mint novella-író, egyike a legjelesebb szlav költőknek. Művei közül, melyek többnyire az Ukrajnában s a szlav Dunaméltéken játszanak, több magyarrá is le van fordítva.

Meghívás
 Istenben boldogult főtisztelendő
Steinhardt Jakob
 főszabó
 dicső emlékére a farsangban f. é. január 24-én d. e. 11 órák mint elhalálzásának évtörfordulója napján tartandó
GYÁSZ-ISTENTISZTELETRE.
 Arad, 1886. január 21-én.
Hirschmann József,
 hitközségi elnök.

Színház.

— Arad, jan. 21. —

A „Vöröskereszt-egylet” javára rendezett előadás. A mai díszes közönség, melyet az aradi társaság legszébb és legkiválóbb képviselői alkottak, nem azért a két rövid felvonásért jött a színházba, mely az első és utolsó előképcsoport közt kitöltötte. A közönség nem nagy figyelemmel csüggött a két kis darabon, s az emelkedett hangulat, mely a házban uralkodott, nagyon is szükséges volt a szereplőknek, kik különben alig kaptak volna annyi taptot, alig kellettek volna annyi hatást. Az első néma képlet után Hennegui kis vigjátékát láttuk (Ha te úgy éns is vagy), a főszergekben Hegyessy Marival (Zalárdyné) és Somló Sándorral (Aktásgy). A darab finom franciaia termék, világgó pontokkal, — egy dramatizált anekdota, mely emlékeztet egy kicsit azokra a pajzán novellákra, melyeket La Fontaine, ez a törül metszett gall szellem, vénségében megtagadott. A darab, úgy látszik, nem volt elég jól betanulva, s nem is ment olyan eleven, liktőtt gyorsasággal, milyet ez a genre megkíván. A végzők utáni süri szünetek elrontották az egész illuziót: olyan tűnt a játék, mint egy föltekőből összerőczelt ruhadarab. — A másik darabot, Csiky Anna a-járól, melyet — tudomásán szerint — ma először mutattak be az aradi színpadon, holnap fognak bővebben emlékezni.

A budapesti népszínház legfrissebb újdonsága „Az összedött kastély.” A darab franciaia szerzők furfangos agyában megtermett fantasztikus operette, melynek szövegét Blum és Tsché, zenéjét pedig Serpette írta. A darab folyamán kitűndök, hogy egy szellem a tulvilági hatalmasságok által arra van kárhoztatva, hogy a Tire Sargiot várkastélyt, a Valpoini-család ősi fekszték fölépítse. A kastély azonban sok tekintetben hasonlít a danaidak hordójához, melybe tudvátelező bármennyi vizet hordtak, míg sem telt meg. A Tire Larigot kastélynak az volt a tulujdonsága, hogy ha fel is épült éjjel, — másnap újra romhalmazzá vált. A hazlátlan munkára kárhoztatott szellemnek sikerül ugyan Saturnus bívós gyűrűjét s palczját is megszerezni, — de mindez hazlátlan; meg e csudás eszközökkel sem képes erejét elérni.

A romlatg kastély egyik elhagyott és félreeső termében azonban két életnagyságu arczkép függ a falon. E képek egyike abban a perzsebén szőlal meg, midőn a szellem a varázsgyűrűt ujján véletlenül megfogja. Majd beszélni kezdi a másik kép is, s kijönnek a keretből — az élő alakok — a Valpoini-család tagjai.

A kastélyra átok nehezül, s a reá nehező teher azért van, mert az őcsalád egy notája megalgyaloztatott. A kastélyt mindaddig nem lehet fölépíteni, míg e gyalozat e családon rajta van. A esabító családjában kell boszút állani, — s a helyreállított becsülettel újra megerősödődek a kastély falai is. E rövid és vékony meséséből is látható, hogy az operette főleg a gazdag látványosságokra van bázorozva. S a népszínház igazgatósága valóban ki is tett magáért, mert gyönyörű díszleteket festetett. A főbb szerepekben Palmái Ilka, Kassai, Aranyosiné, Németh, Gergely, Szilágyi, Szirmai és Ujvári mulattattak a közönséget.

JÓTEKONYCZELU ELŐADÁS.

A magyarországi „vöröskereszt-egylet” pénztára javára rendezve az aradvárosi választmány által.

A néma képletek kizárólag minkedvöl urholgyek és urak közreműködésével.

Aradvárosi színház.

Folyó szám 113. 16. bérlési szünet.
 Csütörtök, 1886 évi január 21-én:
 műsor, műkedvelők szives közreműködésével:
Bornemissza Anna
 egy órai uralma.
 Vízkeleti Béla terve után rajzolta Marastoni Antal.

A néma képlet után:

Ha te úgy, én is úgy.

Vizjáték 1 felvonásban.
 SZEMÉLYEK:
 Zalárdy báróné, fiatal özvegy K.-Hegyessy Mária
 Aktási Richard, fiatal ügyvéd Somló Sándor
 Klara, komornája — Kukuczy Vilma
 Ferencz, huszar — Torday Karoly.

A vizjáték után:

A mama megengedte a tánczot.

Spitzer E. rajza után.

ANNNA.

Eredeti dráma 1 felvonásban.
 Személyek:
 Anna — — — — — Siposné
 Tarany Bálint — — — — — Palfy György
 Janka, neje — — — — — Fodor Fruzina
 Póter nagshatya — — — — — Molnár Antal
 Zerényi Jenő — — — — — Halnay Imre
 Juleta, szobalány — — — — — Závodszky T.

Végül:

A csata előtt, a harcztéren és a csata után.

Allegoria, nyílt változásokkal. (Rend. Kecseyi.)

Kezdeté 7 órákor.

Heti műser.

Szombat, január 23-án „Rip van Winkle” operetta 3 felv.

KÖZGAZDASÁG.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

Megjelent a „Szőlőszeti, Borászati és Gazdasági Lap” 7-ik évfolyamának I-ös száma változtatás, élénk s gyakorlati tartalommal. A Borászati rovatban „A szőlőkultúra” értékeket a szerkesztő; majd egy rövid, gyakorlati cikk következik: „Tavalyi borok idejéről” cím alatt, s végre „Temesmegye szőlőszeti” kello alapszázalék és bőven ismertette. A Mezőgazdaság rovatában Tamási ismert népszerű nyelven „A talaj természetrajzi tulajdonságai” című cikket közli, melyet „A marhatrágya mennyiségének közlemények” követnek. Van aztán a lapnak „Vegyes” rovata, hol gazdag változatban mindentelők hasznos tudnivalók s apró hírek közöltek. A Kérdések és Feleletek rovata mintegy szellemi gyűllhelye e lap olvasóinak és minden előzőtő részére nyitva áll. Végre találunk irodalmi és levelezési rovatot is; ez utóbbit igen élénk. Hazánk bortermelését megagazdálly hasznalt vehetik e kettős irányu gyakorlati szaklapnak, miért is ezt jó példaként ajánljuk. Előfizetési ára egész évre 4 frt. felv. 2 frt. negyedévre 1 frt. Megjelen. kassán minden hó 15-én és 30-án. Szerkesztő és kiadó: Maurer János (Kassa, Maurer-udvar.)

Allatgészségügy. A Magyarországi és Ausztria közt az allatgészségügy érdekében kötelező szerződés iránt való tárgyalások, úgy látszik nem vezetnek eredményhez, mert Magyarország a Romániából való szárazmarha behozatal engedélyezése tekintetében nem akar concessiókat tenni. — Egy román társaság az osztrák kormánytól engedélyt kért arra, hogy Romániából hozott húst hozhasson be. A kormány a kérvényt véleményezésre végett a legfeljebb közegészségügyi tanácsnak állta ki.

A párisi vilákiállítás. Párisból távirják, hogy a franciaia kormány korrigyzeiben meghívta a kormányokat az 1889-tervezett párisi nemzetközi kiállításra. A kormány biztosan számít Németország részvételére.

Sorsjáték. A vallási és közoktatásügyi miniszter fölhitva a magyar általános hitelbankot, a pesti kereskedelmi bankot, a magyar leszámító és pénzületi bankot és az országos bankot, hogy f. hó 31-ig adjanak be ajánlatokat 800,000 drb 5 frtos sorsjegy átvételére. A sorsjáték jövedelme a lipotvárosi bazilika kiegészítésére és több nemleki fontártására fordítandók. A sorsjáték alatt minden sorsjegy visszavételre legalább 6 frtal; a sorsjegyek bélyegmentések, de a nyeremény aló alá esik.

Szesszület.

(Jan. 21)
 (B.) Készúra nagyban 23.75, kicsinyben 24.25, hordó nélkül per 100 liter 9/.

Budapesti gabnatózsde.

(Jan. 21.)
 Az árak változatlanok. Tavaszi buza 7.81 7.82, tengeri május—júniusra 5.46—47, tavaszi zab 6.46—48, új buza 8.30—32.

Budapest, jan. 20. (Az „Aradi Közlöny” eredeti távirata.)

Az esti tőzsde zárlati árfolyamai: Magyar aranyáraké 100.70; magyar hitelbank 303.25; osztrák hitelbank 297.10; London 126.10; Páris 50.05.

Hivatalos árfolyamok.

a budapesti áru-és értéktőzsdén 1885. évi január 21-én.

Magyar aranyáraké 6 sz.	—
Magyar aranyáraké 4 sz.	100.70
Magyar papíráraké 5 sz.	92.95
Magyar vasuti kölcsön	151.75
Magyar keleti vasuti államkötvény I. kib.	98.50
Magyar keleti vasuti államkötvény II. kib.	127.—
Magyar keleti vasuti államkötvény III. kib.	112.—
Magyar földtermentesítési kőtvény	108.75
M. gyar földtermentesítési kőtvény II. kib.	108.75
Temes-banási földtermentesítési kőtvény	103.50
Erdélyi földtermentesítési kőtvény	108.75
Hrvát-Szlávon földtermentesítési kőtvény	103.50
Magyar szőlődezmaváltási kőtvény	98.—
Magyar nyeremény-sorsjegy-kölcsön	117.25
Tiszszabályozási és szegedi sorsjegy	123.25
Oztrák járadék papírban	83.90
Oztrák járadék ezüstben	84.15
Oztrák járadék aranyban	111.25
1860-iki osztrák államsorsjegy	140.50
Oztrák-magyar bankrészevény	870.—
Magyar hitelbankrészevény	303.25
Oztrák hitelintézeti részevény	297.—
Ezüst	—
Cs. és kir. arany	5.90
20 frankos arany (Napoleonfor)	9.97
Német birodalmi márká	61.85
London (3 havi váltókért)	126.30
20 markos arany	12.36

Idegenek névsora.

— Arad, jan. 21. —

Zemplényi-szálló. Muuk Rudolf, birtokos, Szlatina. Grolsztrigy K., tisztartó, Vadasz. Kantzer Gyula, kereskedő, Gyula. Bauer és K

BUDAPESTI TŐZSDE.

Január 20.

	Pénz	Ar
M. kir. aranyár. adóment. 4%	100 10	99
" papíraradék adóment. 5%	88 95	89 90
M. vasuti köl. 120 frt o. é. (300 fr) 5%	147 75	148 40
M. v. köl. 120 frt egyes dbkban	150	151
M. 1869. kel. v. á. kötv. (els.) adóment. 5%	98 75	99 25
M. 1873. kel. ár. v. ezb. (els.) adóment. 5%	127	127 50
M. 1876. kel. aranyban (els.) adóment. 5%	108 75	109 50
M. kir. nyereséym. kölcsön 100 frt 50 frt drbjá	118	118 50
Tiszai és szegedi kölcsön 4%	117	118
M. k. földm. kötvények 5%	123 75	124 25
" " " " 1867. zárad. 5%	103 50	104
" " " " 1867. zárad. 5%	103 75	104
M. k. földm. kötvények temesi 5%	103 75	104 50
" " " " 1867. zárad. 5%	103	104
M. k. földm. kötvények horvátors. 5%	102 75	103
M. k. földm. kötvények erdélyi 5%	103 50	104
" " " " erdélyi jelz. urb. vá. (100 forint) 5%	95 50	96
Szülődésm. avált. kötv. (100 frt) 5%	98	99
Pest város kölcsöne 1870. évből 6%	106	106 50
" " " " 1871. évből 6%	107 50	108
Budapesti f. v. 1880. kölcsöne 6%	99 50	100 50
Budapesti bank. részv. 100	100	100 50
Magy. jelz. hitl. II. kib. in. elismv.	283	283 25
Magy. lesz. és pénzváltó	110 50	111 50
	81	81

	Pénz	Ar
Magy. orsz. bank részvény-társaság	—	— 50
Oszt. hitelintézet	278 30	279
Oszt. magyar bank	860	865 10
I. magyar iparbank	144	145
Pesti keresk. bank	563	565
Bécsi bizt. társulat	200	202
Bécsi élet- s. jár. bizt. társ.	198	200
Első magy. általános bizt. társ.	3040	3065
Ponciere pesti bizt. társ.	67	69
Magyar-francia bizt. társ.	—	200
Pannonia vissz. társ.	740	750
Concordia malom	590	600
Első budapesti malom	1315	1325
Erzsébet malom	262	265
Hengermalom	659	666
Luiza malom	314	316
Molnárk. és sütők malma	437	439
Pannonia malom	1010	1035
Viktoria malom	310	320
"Adria" m. tengeri hajó. rész. t.	—	—
Alföld-fiumei vasut 5%	185 50	186
Báttaszék domb-zakány vasut 5%	178	179
Déli vasut 5%	131 50	132
Erzséketi vasut 5%	174	173
Erdélyi vasut 5%	178 25	178
Győr-sopron-ebenfurti vasut 5%	—	—
Kassa-oderhergi vasut 4%	147	148
Magyar galicziai vasut 3%	171	172
M. ny. v. (sz-győr-grázi vasut 3%)	—	—
Oszt. áll. vasut 3%	164	165
Pécs-barcsi vasut 3%	267	268
Tisza-vidéki vasut 3%	—	— 50
Oszt. dun. gőzhajózási társ. 3%	250 50	251

	Pénz	Ar
Pesti közuti vaspálya	460	463
Pesti közuti vasp. élvezet jegyek	530	533
Budapesti III. ker. takarékp.	330	333
Országos központi	75	77
Pesti hazai első	437	439
Egyesült Budapest fővárosi tkp.	5950	6000
Magyar ált. takarékp. részvény	435	440 50
Alagut	88	89
Általános waggon köles. társ. ig	148 50	149
"Franklin"-társulat	78	89
Ganz és társa vas. és gépgyár	204	206
Gschwind-féle szeszyár	760	770
Gyapj. és biz. I. magyar	400	405
Keresked. épülete	265	270
Könyvnyomda "Atheneum"	600	—
Pesti	560	570
Köszémb. és téglagy. (Drasche)	1025	—
Nemzetközi waggon-köles. részv.	218	220
Pesti építő-társaság	82	83
Rimanurány-salgótarj. vas. v. rvt.	—	—
Salgótarj. köszémb.	85	86
Schlick-féle vas. és gépgyár	131	132
Schlick-féle vas. és gépgyár II. kib.	193	196
Székely- és mérsz. magyar	—	—
Sörtész. és szesz. gyár	970	980
Sósuti kohánya	264	267
Spólium- és esonlitzgyár	—	—
Szálloda-részvénytársaság	—	—
Tegla- és mérsz. magyar ujlaki	105	106
Török dolányrészevény	148	150 50
Gözléglagyár kohányai szel. nélk.	91	92
M. jelz. bank ny. kölcsönkötv. 4%	225 50	230

	Pénz	Ar
M. földhitelint. papírrétek 5 1/2%	102 75	105 50
" " " " 5%	101 50	102 —
" " " " 4 1/2%	95 25	95 75
" " " " 5%	127 25	128 —
" " " " 5 1/2%	101 50	101 90
" " " " 5%	99	99 50
Kisbirt. orsz. földh. int. 5 1/2%	99 25	99 75
Oszt. magyar bank o. é. 4 1/2%	102 25	102 50
" " " " 4 1/2%	101 15	101 45
" " " " 4 1/2%	99	99 30
Pesti m. keresked. bank 6%	103	103 50
" " " " 5 1/2%	101 50	102 —
" " " " 5%	99	99 50
Albina tak. és hitelint. 5%	100 50	101 50

	Pénz	Ar
Budapesti l. czhid 5%	104	104 25
Lloyd- és tőzsdé-épület 5%	98 50	99 —
M. sz. k. orsz. vörös-kereszt sorsj.	8 50	8 75
Oszt. vörös kereszt-egylet	14 25	14 75

2013. sz. 1885. Győrök mváros előjáráságotól.

Meghívás.

A legelő kártalanítási szabályrendelet megalkotása végett folyó 1886. évi január hó 28-án délután 8 órakor a községelöljáró tartandó gyűlésre az érdekelt Győrök legelő birtokosok, ezennel meghívottak.

Győrök, 1886. január 11. 60 2—3
Kotzó Károly, Hajabács János, jegyző. bíró.

408 kh 1886.

Hirdetmény.

A m. évi decz. hó 20-án ez évre a kap. hivatal mellé megválasztott iparhatósági megbízottak közül Hettelheim Vimos megválasztott körülményei folytán leköszönve, lemondása, mivel az már a m. évben mint iparhatósági megbízott 1 évig működött, az 1884. évi XVII. t. cz. 192. §-a 3. pontja értelmében elfogadottat, s helyette egy más iparhatósági megbízottnak beválasztása rendeltetik el.

Ennélfogva az ipartörv. 169. §-a s a nmsg. földm. ipar és keresk. m. k. miniszteriumnak m. évi 52211. sz. a. kibocsátott rendelete alapján a kapit. hivatal az iparhatósági megbízottnak megválasztása végett az összes kereskedő és iparos urak folyó hó 24-én d. e. 10 órakor a város ház kistermében minél számban leendő megjelenésre meghívottak azzal, hogy csakis oly kereskedő vagy iparos választható, ki legalább 15 frt III. oszt. kereseti adót fizet.

Arad, sz. k. vár. kapit. hivatala mint I. fokú iparhatóság, 1886. január 15-én

Urbányi, főkapitány

Árlejtési hirdetmény.

Kerek községében a jegyzői-lak, jegyzői iroda és tanács terem ujoman leendő felépítése a tekintetes megyei törvényhatósági bizottságnak 1885. évi 442. számú határozatával jóváhagyván — ezek felépítésének biztosítására a községi irodában tartandó nyilvános árlejtés folyó évi február hó 14-ikének dél előtti 10 órája tüzetik ki, — melyre a törvény által elismert szakképzett vállalkozók ezennel meghívottak.

A kikiáltási ár 6549 frt 20 kr. o. é., melyből a vállalkozók 10%-ot készpénzben esetleg törvényileg elfogadható értékpapirokban letenni tartoznak.

Az építési terv, költségvetés és az árlejtési feltételek a kitűzött határidőig a hivatalos órákban megtekinthetők.

Kerek, 1886. január 18. án.
Laza Florian, Popa Petru, jegyző. 74—23 bíró.

Árverési hirdetmény.

Az aradi marosi kincstári nagyhídon gyakorlandó vámszedési jognak, az árverés eredményének elfogadását követő hó 1-jétől 1888. december végéig terjedő bértartamra új szabály alapján leendő bércadására íránt az aradi m. kir. jószágigazgatóság (bíró I. sz. 1886. évi február hó 8-án zárt ajánlatok tárgya) lésával egybekötött nyilvános szóbeli árverés fog tartani; melyre bérelni szándékosok 10% bánatpénzzel ellátva meghívottak; kikiáltási ár évenkénti 20,000 frt. Árverési feltételek és az új vámszabály alólikt kir jószágigazgatóságánál megtekinthetők.

Aradon, 1886. január 10. én.
M. kir. Jószágigazgatóság.
(Utánnyomat nem díjaztatik.) 73 2—2

Hirdetmény.

Közírré tétetik, miszerint az 1886. évre készített összeírás alapján egy a természetben teljesítendő, mint a pénzzel megváltandó közmunka kötelezettség megállapítottán, az erre vonatkozó lajstromok ezen hirdetmény első megjelenésétől számított 8 nap alatt közszemlére az adóügyi osztályban azzal tétettettek ki, miszerint ezen idő alatt azokat mindenki megtekintheti, esetleges kifogásait a polgármesteri hivatalba (Hofbauer Lajos tb. főjegyző hivatalos helyiségébe) beadandó bélyegmentes kérvényben előterjeszheti vagy ott jegyzőkönyvbe felvételheti.

Arad sz. kir. város tanácsának 1886. január 16-án tartott üléséből.

A városi tanács.

Tanoneznak

felvétetik egy jó házból való fiu „Széchenyi irodalmi intézet” könyvnyomdájában
Aradon, főtér, Hermann-udvar I. em.

Hirdetmény.

Közírré tétetik, hogy az 1886. évre vonatkozó ujonczosírás befejeztetett; az erre vonatkozó lajstromok ezen hirdetmény megjelenésétől számított 8 nap alatt közszemlére a katonai osztályban azzal tétettettek ki, miszerint ezen idő alatt azokat mindenki megtekintheti, esetleges észrevételeit vagy kifogásait a polgármesteri hivatalba (Institutoris Kálmán főjegyző hivatalos helyiségébe) indokolt kérvényben előterjeszheti vagy ott jegyzőkönyvbe felvételheti.

Arad, 1886. január 19. én. 75 1
A városi tanács.

Hirdetés.

A nagymélt. m. kir. honvédelmi miniszter Úr 61759 X. 1885. sz. a. kelt rendelete nyomán ezennel közírré tétetik, hogy folyó évben Arad sz. kir. város törvényhatósági területén találtató lovak (csikók) kocskik és szekerek összeírtnak. Felhívottak mindazok kik lovakkal, csikókkal, kocskikkal és szekerekkel bírnak, a lovakat és csikókat ivar és kor szerint, a kocskikat és szekereket használati minőség szerint, jelen hirdetés közírré tétetettől számítva f. évi február 20-ig a városi házban Hofbauer Lajos főjegyző hivatalos helyiségében a hivatalos órák alatt bejelentések.

Tekintettel arra hogy Gáj Sága, külvárosok Poltura városrésze és a külhátbéli tanyák a városi háztól távol esnek, az itt lakók könnyebbégére s a mennyiben a távolság miatt a bejelentést a városi háznál nem teljesíthetnék, bejelentési határidőül f. é. február hó 7-ik napja d. e. 9—12 óráig a Gáj külvárosi alkalmi hivatalban kitűztetik, melyben kötelesek lesznek lovaikat, csikóikat ivar és kor szerint, kocskijukat és szekereiket pedig használati minőség szerint személyesen vagy megbízottjaik által bejelenteni.

A kik a bejelentést elmulasztják, pénzbüszsággal fogják büntettetni.

Arad, 1886. január 9-én. 63 4—4
A városi tanács.

STOLL KÁROLY,
építészeti és műlakatos,
ARADON, ÖZ-UTCA 23. sz. a. m.

Elvállal mindennemű
HID- és ÉPÍTÉSZETI VASMUNKÁKAT
valamint vasból kerti sir-rácsokat és sűrkereszteket tervszerinti készítésre a legjutányosabb árak mellett.

ARADON a LEGNAGYOBB RAKTÁR TAKARÉKTŰZHELYEKBEN.
Egyáltalában minden e szakmába vágó cikkek legkitűnőbb minőségben s legolcsóbb árak mellett készíttetnek.

Tudomására adom a t. üzlettárs feleimnek, miszerint saját készítményű
PRÉSELT VASLEVELEKET ÉS ROSSETTÁKAT
melyeket eddig külföldről nagy nehezséggel és drágán szerezték be, nálam a legjobb minőségben gyári áron alul kaphatják.

23-9*